

Рецензия за конкурс за заемане на академична длъжност „професор”

във ФЖМК – СУ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Етика и комуникация)

от доц. д-р **Теодора Радоева Петрова**, Факултет по журналистика и масова комуникация-СУ „Св. Климент Охридски”, доцент по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки

върху научните трудове, научно-изследователската и преподавателската дейност на доц. д-р **Николай Кирилов Михайлов**, кандидат в конкурса за заемане на академична длъжност „професор”, по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (етика и комуникация), ФЖМК – СУ, катедра „Комуникации, връзки с обществеността и реклама”, обявен в ДВ бр. 44/29.05.2018 г.

1. Данни за кандидата

Доц. д-р **Николай Михайлов** има докторска степен (на ВАК от Институт за философски науки – БАН) от 1992 г. и висше образование с магистърска степен по философия с втора специалност история. От 2010 до 2016 г. е доцент в Института за изследване на обществата и знанието – БАН, а от декември 2016 г. е доцент в катедра „Комуникации, връзки с обществеността и реклама” на ФЖМК – СУ. Той е щатен преподавател на трудов договор към Факултета по журналистика и масова комуникация на СУ и има пълна натовареност за щатен преподавател в СУ. Той е подал документи за обявения конкурс и е единствен кандидат. Според представената биографична справка на кандидата, той има необходимия стаж, натовареност, публикации, има предходно обучение и завършеното висше образование в областта на конкурса, преподавателски стаж и докторска степен, което отговаря на изискванията на конкурса и това го прави напълно подходящ кандидат за обявения конкурс.

Комисията по допускане на документите е прегледала документите му и е със становище, че те са изрядни и отговарят на конкурса, доц. Михайлов отговаря на изискванията и има качества за участие в обявения конкурс. Научното жури по конкурса е определено със заповед на Ректора на СУ № РД 38-473/11.07.2018.

2. Изследователска и творческа дейност. Оценка на монографичния труд, другите публикации, представени за конкурса.

За целите на конкурса е представен монографичен труд „Етика и комуникации” С 2018, ISBN 978-619-90070-7-5, в обем 252 страници, посветен на проблеми, свързани с развитието на обществените комуникации и информационни науки и етиката, интерпретирана е връзката на етиката като философско знание и съществуващи днес практики в областта на обществените комуникации. Трудът е рецензиран. В книгата са потърсени аспекти и формирането на ценности в отделната личност и в обществото като цяло, потърсени са аспектите на моралното взаимодействие между хората, поставени в социална среда, в която информационните технологии и употребата на информация играят все по-голяма роля. Монографията поставя актуални проблеми от развитието на медиите в дигиталните мрежи и професионалната етика.

Другата голяма тема на този труд е свързана с очертаване на проблемите и изясняване на понятия от публичната комуникация, потърсен е българският им прочит, както и историческият преглед на етичното знание и етиката като философия. Общуването и моралът, според автора, изграждат един общ социален комплекс, който дава възможност на личностите да разкрият своя потенциал, да се реализират в своето социално развитие. Той извежда тезата, че „От една страна в процеса на общуване индивида има възможност да демонстрира своите личностни характеристики, а от друга всяко морално взаимодействие е такова единствено в общността на другите, т.е. в комуникационното взаимодействие”. Тази негова теза подчертава взаимната обвързаност на морала и общуването. В текста на книгата е направен теоретичен преглед на специализирана литература по темата от български и чужди автори. Мога да кажа, че приемам формулираните от автора научни приноси на монографията относно прочита на българските публикации във връзка с комуникационното въздействие и неговата морална оценка, в тълкуването на понятия като „чест, достойнство, съвест” в новата професионална и пазарна среда, както и анализа на морални и етични проблеми, свързани с използването на новите информационни и комуникационни технологии.. Мога да кажа също, че представеният труд има практико-приложен характер, той се вписва в теоретичните рамки на всеки етически анализ, свързан с професионалната им дейност на комуникаторите днес.

Оценка на приносите в останалите приложени публикации, представени за рецензиране от научното жури. Основни научни приноси.

Кандидатът е представил списък с публикации за рецензиране за конкурса. Повечето от тях отразяват научното му развитие и работата му като преподавател. Според мен, всички от представените публикации са в областта на конкурса и в научната сфера, в която кандидатът работи и отговарят на обявения конкурс. Сред тях са заглавия като: *Другият, Морал, страдание, състрадание, Журналистическа етика и журналистически елит, Етическото проблематизиране на културата и възпитанието, Що е национална идентичност, Истина и добро: етически поглед, Добро и зло- етическите измерения на промяната и др.* Трудовете, които доц. Михайлов е представил за участие в конкурса, според мен, позволяват да се изгради представа за значимостта на научните проблеми, които той засяга: за проследяване на етическата регулация и въздействие в социалния феномен на комуникацията. Комуникацията се разбира като процес, който в голяма степен е съдържателната характеристика на общуването, без обаче двете явления да съвпадат напълно. Споделям извода на доц. Михайлов, че дори във века на глобалните комуникации, общуването ще остане начин, чрез който човек е способен да изрази и реализира своята същност като нравствена личност. Кандидатът изследва важни и значими за етическата теория и морална практика проблеми като осмислянето на проблема за ценностите, нравствените принципи на индивидуализма като част от съвременната морална действителност, етиката на ПР специалистите като вид професионална етика. Представените публикации и изследвания на кандидата разкриват стремеж за етическо обяснение на идеи, убеждения и принципи, които са част от съвременната ни действителност. Публикациите са посветени на анализ на професионалния морал и неговото функциониране, а проблемите са интерпретирани по един философски начин, като е потърсено обяснение на моралната дължимост и етичност, която определяме като професионална етика. Анализирани са проблеми, свързани с академичната етика и етиката в науката „общуването като преживяване и взаимодействие между личности, доколкото двете са част от етоса на учения”. Професионален интерес за мен представляват предизвикателствата пред етиката, поставени от употребата на дигиталните медии и мрежовите комуникации, оценката на професионалните и нравствените предизвикателства пред „новите професии като копирайтърите и инфлуенсерите” в комуникацията. Дигиталните информационни и комуникационни технологии създават условия за по –

ефективна и бърза комуникация, но и не добри практики като фалшивите новини и употреба на профилите на потребителите на мрежата. Дигитализацията, употребата на информация и съдържание променят не само нашият живот, но и поставят нови етически проблеми, пред които философи, етици и практики в областта на комуникациите са изправени.

Представените публикации за конкурса на доц. Михайлов са в областта на научните му интереси – монографията, представена за участие в конкурса, в най-голяма степен потвърждава приносните моменти, които доц. Михайлов е посочил в авторската справка като форма на самооценка. Мога да кажа още, че представените от доц. Михайлов публикации са свързани с проблематиката на дисциплините, които той преподава в изучаваните специалности във ФЖМК – СУ. Би трябвало да отбележа, че в монографията автора демонстрира умения за анализи, които проследяват историческото развитие на съдържанието на понятията във философско – етически план, нещо което отговаря на професионалното направление, по което е обявен конкурса..

Представена е справка за публикационната дейност на доц. Михайлов за периода 2004-20018г. Според предадената справка за цитирания, установени са над 20 цитирания и позовавания от личен архив на публикации от автора, събрани по традиционен начин. Научните интереси на кандидата са изцяло в областта на научното направление, по което е обявен конкурса. В него той участва с една монография, две студии (едната на английски език, в съавторство), както и с четири съдържателни и аналитични статии. Изследователските интереси на кандидата сочат постоянен и защитен научен интерес към различни прочити на съвременната и класическа етика, както и на практико-философски разсъждения върху съвременния морал – традиционен и професионален. Смятам, че представените трудове за научната дейност на кандидата показват, че тя е свързана с неговата работа като преподавател и научните му изследвания посветени на етически и философски проблеми в областта на комуникациите и комуникационното въздействие. Изследванията на доц. Михайлов му помагат да бъде привличан като част от екипи на различни научни проекти, научни ръководства и експертни оценки. Работата му по тези научни и изследователски проекти повишава качеството на преподаваните от него дисциплини.

3. Оценка на аудиторна и извън-аудиторна заетост и преподавателската работа на кандидата

Доц. Михайлов е представил документално потвърждение на учебна дейност, свързана с участието му в аудиторни и извънаудиторни занятия във ФЖМК – СУ, където е щатен преподавател. Кандидатът е утвърден и авторитетен преподавател, обичан от студентите, с доказана научна ерудиция. Смятам, че утвърждаването на доц. Михайлов за академична длъжност „професор“ ще даде възможност за разгръщане на неговите научни и преподавателски качества, за развитие на научните изследвания в полето на една важна дисциплина. От представеното приложение се вижда, че той чете следните курсове: *Философия на комуникацията, Етика и комуникации, Обща социология, Социология на публичната комуникация, Антропоцентризъм и околна среда, Професионална етика, Творчество и комуникационна рационалност, Език, въображение, креативност и др.*

Учебната работа на доц. Михайлов включва научни ръководства на дипломни работи в бакалавърски и магистърски програми на ФЖМК-СУ, автор е на рецензии за дипломни работи и е председател на Комисията за защита на дипломни работи на ОКС „бакалавър” и „магистър”. Доц. Михайлов е редовен участник в научни журита за присъждане на академични звания в областта на българското социално и хуманитарно знание, а също така и на различни дисертационни трудове на млади изследователи. Представена е справка за тази негова дейност.

Заклучение

Представените научни публикации, както и основният хабилитационен труд, показват професионалното присъствие на доц. Михайлов в социалните и медийните изследвания и доказват изброените от него научни приноси. Предоставените за конкурса публикации са в областта на конкурса, което го прави изцяло достоен кандидат за този конкурс. Академичната му дейност като преподавател при създаването и утвърждаването на лекционни курсове и неговата преподавателска дейност при обучението на студенти в ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър” във ФЖМК – СУ доказват неговите професионални и

преподавателски качества, и са още едно доказателство за това, че той е достоен кандидат за обявения конкурс.

Както твърди един от най - продуктивните автори съвременни автори Мануел Кастелс „Технологията олицетворява обществото. Включително и в неговите морални измерения”, затова моята основна препоръка към доц. Н. Михайлов е да продължи изследванията си върху влиянието на новите информационни и комуникационни технологии и социалните и нравствени проблеми, които те поставят пред отделния човек, обществото и професионалната сфера. Тези проблеми могат да бъдат анализирани чрез внимателния етически поглед на учения – изследовател. В едно по-нататъшно изследване, такъв анализ, би бил от полза за студентите, изучаващи тази и подобни дисциплини в курса на обучение. В заключение ще отбележа, че представената монография е научен труд, написан с научна добросъвестност по една актуална и нужна за съвременната етика тема в областта на обществените комуникации и влиянието им върху моралното битие на човека.

Като изхождам от действителните качества на научните публикации на доц. д-р Николай Михайлов и особено неговите приноси, очертани в хабилитационния му труд, от цялостната му дейност като преподавател, убедено препоръчам на уважаемите членове на научното жури да присъдят академичната длъжност „професор” на доц. д-р Николай Михайлов във ФЖМК-СУ, по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Етика и комуникация).

София, 30.09.2018г.

Член на научното жури:

(Доц. д-р Теодора Петрова)